

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Johanna Björklund	Årskull: 23-26
Lärosäte: Försvarshögskolan	
Handledare: Peter Thunholm	
Antal ord: 11893	
Dold i jungeln <i>-Logistisk uthållighet i asymmetrisk krigföring: Nordvietnam och Ho Chi Minh-leden</i>	
<u>Abstract</u> <p>“The American War” is the term used in Vietnam to describe what in the West is known as the Vietnam War. While much of the existing research has been written from an American point of view, this study aims to shift focus and analyse the war from the North Vietnamese perspective. A decisive factor in North Vietnam's success during the war was their access to logistics via the Ho Chi Minh Trail. This trail was a path that stretched through the jungles of Laos and Cambodia.</p> <p>Something that often leads to discussion is how a seemingly inferior state can win against a numerically or technologically superior opponent. Creating understanding for this phenomenon and what North Vietnam did to increase their chances of survival and sustain their logistical flow, may be useful for other states in similar situations. This study answers the question: <i>How did North Vietnam sustain logistical flow via the Ho Chi Minh trail during the Vietnam war?</i> This question will be answered by using the Underdog’s Model and the Operational Logistics theory in a combined framework.</p> <p>This is a qualitative case study that aims to create understanding on how an undermined state can survive against a qualitative or quantitative superior opponent. The results show that the factors from to theories helps us to understand the war from the north vietnamese perspective. The findings are that the North Vietnamese forces were creative, flexible and showed commitment in their war waging, for example when they mislead the opponent by using camouflage and faked transportations.</p> <p><u>Nyckelord:</u> Logistik, Asymmetrisk krigföring, Vietnamkriget, Ho Chi Minh-leden.</p>	

Innehållsförteckning

1. Inledning/Problemformulering.....	3
2. Tidigare forskning.....	4
2.1 Logistik och asymmetrisk krigföring	4
2.2 Vietnamkriget	4
2.3 Asymmetrisk krigföring	5
2.4 Försvarsvilja/ människosyn	6
2.5 Sammanfattning tidigare forskning	6
3. Syfte och frågeställning	7
3.1 Avgränsningar	7
4. Teori.....	8
4.1 The Underdog's Model.....	8
4.2 Operational Logistics.....	9
4.3 Val av teori	11
4.4 Teorikritik.....	12
5. Metod	12
5.1 Forskningsdesign	12
5.2 Operationalisering	13
6. Material & källkritik	15
6.1 Forskningsetik	16
7. Analys	16
7.1 Kreativitet.....	16
7.2 Flexibilitet.....	17
7.3 Engagemang/ Vilja	18
7.4 Underrättelse	20
7.5 Spridning & kraftsamling / Överlevnadsförmåga	21
7.6 Kontinuitet.....	22
7.7 Enkelhet.....	23
8. Slutsatser	24
9. Diskussion.....	25
10. Vidare forskning.....	26
11. Källförteckning.....	27

1. Inledning/Problemformulering

”Det amerikanska kriget” är den term som används i Vietnam för att beskriva det som i väst är känt som Vietnamkriget. Medan mycket av den befintliga forskningen är skriven från ett amerikanskt perspektiv, syftar denna studie till att flytta fokus och analysera kriget ur ett nordvietnamesiskt perspektiv. Något som ofta leder till diskussion är hur en till synes underlägsen stat kan vinna mot en numerärt eller teknologiskt överlägsen motståndare. Att skapa förståelse för detta fenomen och vad Nordvietnam gjorde för att öka sina chanser att överleva och upprätthålla sitt logistiska flöde, kan vara användbart för andra stater i liknande situationer. Exempelvis i det pågående mellan Ukraina och Ryssland, där Ukraina som numerärt underlägsen stat kämpar för sin suveränitet. Historiska exempel på fenomenet är bland annat finska Vinterkriget¹ där Finland lyckades stå emot dåtidens Sovjet. Avgörande för Finland var bland annat deras logistik, kreativitet och effektiva nyttjandet av få resurser.

Det historiska exempel som denna studie kommer att analysera är Vietnamkriget. Ett krig mellan Nordvietnam och Sydvietnam där Nordvietnam lyckas stå emot samt erövra Sydvietnam trots deras stöd från stormakten USA. Vietnamkriget (1955–1975) avslutades efter att Nordvietnam genomförde en lyckad attack mot Sydvietnams huvudstad Saigon. En avgörande faktor till att Nordvietnam lyckades berodde på deras möjlighet till logistik och uthållighet via Ho Chi Minh-leden. Denna led var ett stråk som sträckte sig genom Laos och Kambodjas djungel. Leden var till en början endast framkomlig till fots, men under krigets gång utvecklades den till att kunna framföras med fordon.²

På det vietnamesiska nyåret 1969 genomförde NVA (North Vietnamese Army) en attack mot Sydvietnam. En attack som gjorde att amerikaner förstod Ho Chi Minh-ledens betydelse för Nordvietnam, vilket ledde till flertalet amerikanska och sydvietnamesiska offensiver mot leden.³ En av dessa operationer var luftoperationen *Operation Commando Hunt* (1968–1972). Operationens strategiska mål var att få stopp på transporter till de Nordvietnamesiska styrkorna som befann sig i Sydvietnam. För att lyckas skulle transporter, vägnätet, parkeringsplatser och broar ses som prioriterade mål. Trots ett mer teknologiskt utvecklat USA med sensorer, vapensystem och flygplan, misslyckades de med sitt strategiska mål och Nordvietnam höll stråken fungerande.⁴

Denna studie ämnar undersöka vad det var som gjorde att Nordvietnam lyckades upprätthålla logistiken via Ho Chi Minh-leden trots den asymmetri som uppstod mellan parterna rent teknologiskt men också numerärt. Mycket av den tidigare forskningen avhandlar varför en starkare stat förlorar mot en underlägsen stat, snarare än vad den underlägsna staten gör för att vinna. Studien har därför som mål att skapa förståelse och utreda det vetenskapliga problemet som föreligger när en underlägsen stat kan nå framgång i logistiken trots en överlägsen motståndare.

¹ Tuunainen, Pasi. *Finnish military effectiveness in the winter war*. (Department of Geographical and historical studies, University of eastern Finland, 1988), s.1-2

² W. P. Head. Playing hide-and-seek with the "trail": Operation Commando Hunt, 1968-1972. *Journal of Third World Studies; Americus* Vol. 19, Iss. 1, (Spring 2002): s. 102. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/45194012?seq=1> (Hämtat 16/3-2026)

³ Ibid. s.102.

⁴ Ibid. s.103-104

2. Tidigare forskning

Mycket av den tidigare forskningen fokuserar på och diskuterar de misstag som USA gjorde, eller vad de hade kunnat gjort annorlunda. Nedan följer forskningsöversikten som bland annat berör fenomenet asymmetrisk krigföring, Vietnamkriget i sin helhet, framgång i logistik, samt hur en befolknings försvarsvilja och moral kan bidra till framgång i kriget.

2.1 Logistik och asymmetrisk krigföring

Det första området som denna forskningsöversikt avser att hantera är en vetenskaplig artikel om logistik och asymmetrisk krigföring. I artikeln skriven av Hermann Gruenwald⁵ diskuterar de militära logistiska operationerna under Vietnamkriget för både USA och Nordvietnam, samt de utmaningarna som de båda ställdes inför. Gruenwald diskuterar styrkeförhållandena mellan USA och Nordvietnam samt hur det utspelade sig i den komplicerade miljön i Vietnam. Slutsatsen som författaren kommer fram till är att Nordvietnam hade effektiv logistik bland annat för att de nyttjade deras begränsade resurser på rätt sätt. Vietnamesernas cykelburna transporter längs Ho Chi Minh-leden ställs i kontrast till USA:s avancerade flygstridskrafter och helikoptrar, vilket tydligt belyser skillnaden i styrkeförhållandet.

Gruenwald menar också på att Nordvietnam vann detta krig, men att deras befolkning fick betala ett högt pris. I artikeln beskrivs det att USA:s nyttjande av högteknologiska system och vapen krävde en särskild typ av logistik och infrastruktur. Detta var någonting som deras avsedda operationsmiljö ännu inte hade, vilket ledde till att deras teknologiska fördelar inte spelade någon roll i slutändan. Gruenwald fortsätter att beskriva hur amerikanernas misslyckande delvis berodde på deras brist på förberedelser, men också på bristen av personbaserad underrättelseinhämtning och förståelsen för landets kultur och befolkning.⁶

Gruenwald fortsätter att beskriva USA:s misstag och berättar att de målfokuserade järnvägen och att det fick låg effekt eftersom nordvietnamesiska styrkor inte förlitade sig på tågtrafiken. Ytterligare en del av Nordvietnams framgång menade han beror på nyttjandet av civilbefolkningen. Där blandade grupper av kvinnor, barn och äldre snabbt kunde reparera vägarna vid flertalet attacker. Författaren belyser också Vietcongs (nordvietnamesiska gerillan) kreativa och speciella teknik att bygga broar under vattenytan för att det skulle vara svårare att upptäcka från luften.⁷

2.2 Vietnamkriget

De följande två artiklarna avhandlar mer specifikt den asymmetri som uppstod mellan parterna under Vietnamkriget. Den första artikeln är skriven av John F. Guilmartin Jr⁸ och handlar i stort om effekten av amerikanernas luftkampanjer mot Ho Chi Minh-leden. Det han kommer fram till är att rent taktiskt fick amerikanerna stor effekt på transporterna eftersom de lyckades slå ut många nordvietnamesiska fordon. Trots detta minskade inte transporterna i den mån som man hade hoppats på då nordvietnameserna snabbt anpassade sig till miljön och förstod rörelsemönstret hos de amerikanska flygattackerna. Likt Gruenwalds artikel kommer

⁵ H. Gruenwald. Military Logistics Efforts during the Vietnam War Supply Chain Management on Both Sides. *Journal of Social and Development Sciences* (ISSN 2221-1152) Vol. 6, No. 2, (Juni 2015): s.57 <file:///C:/Users/johan/Downloads/843-Article%20Text-843-1-10-20160308.pdf> (Hämtat 16/3-2026)

⁶ Ibid s. 65-66

⁷ Ibid s.61

⁸ J. F. Guilmartin, Jr. Bombing the Ho Chi Minh Trail: A Preliminary Analysis of the Effects of Air Interdiction. *Air Power History*. Vol. 38: 4 (1991): s.13-14. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/pdf/26272183> (Hämtat 16/3-2026)

även Gulmartin Jr. fram till att amerikanerna misslyckades med sitt strategiska mål och nordvietnameserna kunde fortsätta sina strider i Sydvietnam.⁹ En artikel av liknande karaktär är *Dirty Little Secret in the Land of a Million Elephants*, skriven av William P. Head. Denna artikel fokuserar på operation Barrell Roll som också hade det strategiska målet att stoppa transportererna på Ho Chi Minh-leden. Head beskriver att denna operation, till skillnad från Operation Commando Hunt, fokuserade på den norra delen av vägnätet på den laotiska sidan av gränsen.¹⁰ Både Head och Guilmartin Jr är överens om USA:s strategiska misslyckande, där Head¹¹ uttrycker att de amerikanska piloternas insatser var heroiska men meningslösa. Samtliga av dessa tre artiklarna avhandlar och understryker den asymmetri som rådde samt de misstagen som amerikanerna gjorde.

2.3 Asymmetrisk krigföring

En artikel skriven av Andrew Mack¹² handlar om hur det är möjligt för en storstat att förlora det som han benämner som små krig, där han även väver in den effekten som politiken har på konflikterna. Mack menar på att när en överlägsen stat förlorar mot en underlägsen stat så handlar det om krigets utdragande på tiden genom den politiska viljan att fortsätta kriga, snarare än att det handlar om att besegras militärt. Han betonar detta med hjälp av exempel från Vietnamkriget där han beskriver det som att amerikanerna stred på två fronter. Det han menar är att de stred militärt i kriget i Vietnam, men också mot sin egen befolknings politiska påtryckningar på hemmaplan.

Ivan Arreguin-Toft¹³ har ett annat perspektiv på asymmetrisk krigföring och hur den svagare parten vinner krig. Han menar istället att alla asymmetriska strategier kan reduceras till två strategiska inriktningar, indirekt och direkt. Det indirekta tillvägagångssättet fokuserar på att förstöra motståndarens vilja till att kriga, medan det direkta tillvägagångssättet fokuserar på att slå mot motståndarens väpnade styrkor och dess stridande förmågor. Arreguin-Toft pointerar att i konflikter där direkt-direkt eller indirekt-indirekt tillvägagångssätt nyttjas så kommer den underlägsna staten att förlora, medan vid ett direkt-indirekt eller indirekt-direkt tillvägagångssätt ökar chanserna till seger för en underlägsen stat.

Arreguin-Toft utvecklar sitt argument och menar på att det finns två orsaker till att en överlägsen stat förlorar. Den ena anledningen är att den starkare staten ofta har en övertro på sin förmåga och att man snabbt ska segra över sin motståndare.¹⁴ Precis som Mack beskriver i sin artikel menar även Arreguin-Toft att ett sådant misslyckande kan upplevas som att staten är inkompetent och få hemmaopinionen emot sig. Han fortsätter att hålla med Mack i att utdragna konflikter ofta ökar sannolikheten för seger för den underlägsna staten. Den andra anledningen att överlägsna stater förlorar asymmetriska konflikter menar Arreguin-Toft är när

⁹ J. F. Guilmartin, Jr. Bombing the Ho Chi Minh Trail: A Preliminary Analysis of the Effects of Air Interdiction. s.13-14.

¹⁰ W. P. Head. Dirty Little Secret in the Land of a Million Elephants. *Air Power History*. Vol. 64:4 (2017): s.9. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/pdf/26272183> (Hämtat 17/3-2026)

¹¹ Ibid. s.25

¹² A. Mack. Why big nations lose small wars: The politics of asymmetric conflicts. *The Johns Hopkins University press*. 27:2 (1975): s.177. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/pdf/2009880> (Hämtat 17/3-2026)

¹³ I. Arreguin-Toft. How the weak win wars: A theory of asymmetric conflict. *International security*. Vol. 26:1 (2001). s.105. <https://direct.mit.edu/isec/article-abstract/26/1/93/11698/How-the-Weak-Win-Wars-A-Theory-of-Asymmetric?redirectedFrom=PDF> (Hämtat 17/3-2026)

¹⁴ Ibid. s.105

kostnaderna för konflikten blir för stora. Dessa kostnader kan handla om bland annat att ökad mobilisering krävs, höjda skatter eller en höjd nivå av accepterade förluster.¹⁵

Det gemensamma som de två redovisade artiklarna har inom tidigare forskning på asymmetriska konflikter, är att kriget förloras av den överlägsna staten då kriget pågår tillräckligt länge, samtidigt som hemmaopinionen vänder sig mot de politiska beslutet att fortsätta kriget.

2.4 Försvarsvilja/ människosyn

En artikel som berör en annan del av den asymmetriska krigföringen är hur man får befolkningen att strida för statens överlevnad, eller för att uppnå landets politiska mål. En artikel skriven av Benno Torgler handlar om vad det är som gör att människor väljer att strida och offra sina liv. Något som till en början kan upplevas som irrationellt för en människa, menar han kan utvecklas till något fullt rationellt. Torglers syfte med artikeln är att förklara varför människor krigar trots att den individuella kostnaden är högre än de potentiella fördelarna.¹⁶ Det han kommer fram till i sin artikel är att stolthet, tillit till armen, tillit till regeringen och tillit till landets rättssystem bidrar till individens vilja att strida. Torgler kommer också fram till att befolkningen i länder där armén styr eller länder med en stark ledare har en större vilja att slåss för sitt land.¹⁷

Stridsviljan bland styrkorna och bland befolkningen visar sig bland annat i Gruenwalds¹⁸ artikel om den nordvietnamesiska logistiken längs Ho Chi Minh-leden, där kvinnor, barn och gamla hjälptes åt för att reparera vägar och broar. Den tas också upp i populärvetenskapliga artiklar och i den generella diskursen om Vietnamkriget. Thiem Hai Bui¹⁹ förklarar bland annat i sin artikel från Stockholms Universitet att motståndskriget mot USA i hög grad präglades av landets propaganda om den nationella stoltheten.

2.5 Sammanfattning tidigare forskning

Den tidigare forskningen berör bland annat de logistiska svårigheterna som de båda länderna ställdes inför, men där slutsatsen visar på att operationsmiljön inte var så pass utvecklad som den hade behövt vara för USA:s teknologi. Gruenwalds artikel tar även upp det nordvietnamesiska framgångarna i logistiken som till del berodde på kreativitet och hängivenhet. Forskningen tar också upp att amerikanerna till del lyckades taktiskt, men misslyckades strategiskt eftersom transporter längs Ho Chi Minh-leden fortsatte. Artiklarna tar upp olika orsaker till varför en större stat förlorar mot en mindre stat i den asymmetriska krigföringen. Slutsatsen från dessa artiklar är att utdragna krig, där hemmaopinionen hos aggressorn vänds emot dem, ökar chansen till seger för den underlägsna staten. Slutligen tar den tidigare forskningen upp varför människor motiveras till att strida för sitt land, där

¹⁵ Arreguín-Toft. How the weak win wars: A theory of asymmetric conflict. s. 105-107

¹⁶ B.Torgler. Why do people go to war? *Defence and Peace Economics*. 14:4. (2003): s.261. <https://www-tandfonline-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/doi/pdf/10.1080/10242690302929?needAccess=true> (Hämtad 2026-02-27)

¹⁷ Ibid s.276

¹⁸ Gruenwald. Military Logistics Efforts during the Vietnam War Supply Chain Management on Both Sides. s.61

¹⁹ Thiem Hai Bui. *Vietnamkriget påverkar fortfarande regionen*. Stockholms Universitet. (Senast uppdaterad 7/5-2025) <https://www.su.se/nyheter/nyhetsartiklar/2025-05-07-vietnamkriget-paverkar-fortfarande-regionen> (Hämtad 24/3-2026)

stolthet, tillit till armen, tillit till regeringen och tillit till landets rättssystem bidrar till individens vilja att strida.

Med hjälp av den tidigare forskningen kan man tydligt se att mycket är skrivet om USA:s nederlag, medan väldigt lite egentligen är skrivet från det nordvietnamesiska perspektivet. Därför ämnar denna studie till att fylla forskningsluckan i vad Nordvietnam gjorde för att nå sin framgång. Detta kommer att undersökas och analyseras med hjälp av en teori om effektiv asymmetrisk krigföring och en teori om logistik.

3. Syfte och frågeställning

Den här studien syftar till att bidra till forskningen om asymmetrisk krigföring och hur en till synes underlägsen stat kan lyckas med sin logistik mot en kvalitativt och kvantitativt överlägsen motståndare. Utifrån den valda empirin kommer framgång i logistik för ett underlägset land i den asymmetriska krigföringen att analyseras. Som nämnt ovan är stor del av den tidigare forskningen skriven från ett amerikanskt perspektiv, där Nordvietnam ses som motståndaren. Uppsatsen ämnar se på konflikten från den underlägsna statens perspektiv för att undersöka om det finns fler lärdomar kring hur en underlägsen stat bör eller kan agera för att öka sina chanser till framgång i logistik.

För att undersöka problemet kommer två teorier nyttjas för att förstå hur Nordvietnam lyckades med sitt strategiska mål under de amerikanska och sydvietnamesiska anfällen mellan åren 1968–1972. Forskningsfrågan som studien ämnar besvara är: *Hur kan Kress och Pashakhanlous teorier hjälpa oss att förstå hur Nordvietnam lyckades upprätthålla sina försörjningslinjer längs Ho Chi Minh-leden under Vietnamkriget?*

3.1 Avgränsningar

I syfte att kunna gå på djupet i denna studie har följande avgränsningar gjorts. Det var flera luftoperationer och markoperationer som planerades och genomfördes mot Ho Chi Minh-leden under Vietnamkriget. Denna studie är därför avgränsad i tid till åren 1968–1972. Detta tidsspann är valt bland annat för att Operation Commando Hunt genomfördes då och stor del av det empiriska materialet är uppdelat i detta tidsspann. Denna tidsperiod ledde också fram till Påskoffensiven 1972, som var ett avgörande slag för Nordvietnams framgång i kriget. Det hade även gått att analysera empiri kring andra operationer såsom *Operation Rolling Thunder*, men den operationen hade inte som primärt mål att slå mot leden. Att analysera samtliga luftoperationer som slog mot leden hade blivit för omfattande inom ramen för en studie. Ytterligare avgränsning sker geografiskt då denna studie syftar till att undersöka transporten av underhåll via Ho Chi Minh-leden. Delar av logistiken skedde via floder, havet och åar, alltså inte via leden, och kommer därför inte hanteras i denna studie. Dessa avgränsningar kan föra med sig konsekvenser i att vissa åtgärder eller lärdomar av Nordvietnams logistik inte fångas upp inom ramen för uppsatsen.

4. Teori

4.1 The Underdog's Model

För att besvara forskningsfrågan har två teorier valts ut. Den första teorin som nyttjas är Arash Pashakhanlou's *The Underdog's Model* (UM). Modellen skapades 2021 och syftar till att förklara mindre staters agerande i asymmetrisk strid i luften eller från luften.²⁰ Pashakhanlou delar in teorin i sex (6) faktorer som han menar att en underlägsen stat (David) bör förhålla sig till när den strider mot en kvantitativt och/ eller kvalitativt överlägsen motståndare (Goliat). Teorin är skapad på engelska, vilket innebär att det i denna uppsats kommer ske en översättning och tolkning av faktorerna som författaren själv gör. Teorin består av följande faktorer och översätts därefter: kreativitet (*creativity*), självförsörjning och externt stöd (*self-sufficiency and external support*), vilja/ engagemang (*commitment*), underrättelse (*intelligence*), spridning och kraftsamling (*dispersion and concentration*), attacker mot motståndarens sårbara militära mål (*the engagement of vulnerable military targets*). Pashakhanlou menar att desto bättre en underlägsen stat presterar inom dessa områden desto större är sannolikheten att lyckas. I sin artikel besvarar han frågan: Hur kan stater förbättra deras odds att lyckas mot en motståndare med kvantitativt och ibland även kvalitativt överlägsna luftkraftstillgångar?²¹

För att ta reda på om den underlägsna staten har lyckats eller inte, presenterar författaren tre frågor som ska besvaras. (1) i vilken utsträckning har man lyckats uppnå sina egna mål, (2) i vilken utsträckning man lyckas hindra motståndaren från att nå sina mål och (3) vad blir kostnaden för att uppnå de tidigare nämnda målen. Pashakhanlou betonar att modellen inte är bestämmande, alltså att det inte är garanterad seger bara för att principerna efterlevs, men att sannolikheten för seger ökar. Han menar även att desto lägre pris den underlägsna parten betalar för att uppfylla sina mål samtidigt som den förnekar motståndaren att uppnå sina mål, desto mer framgångsrikt är det.²² Nedan följer en ingående beskrivning av de faktorerna som avses nyttjas för studien.

Kreativitet

Enligt modellen är *kreativitet* nödvändigt för att kunna hantera krigets friktioner. Istället för den enskilda individens kreativitet hänvisar snarare modellen till den kreativiteten som skapar smarta materiella tillgångar och värdefulla okonventionella idéer på taktisk, operativ och strategisk nivå. Pashakhanlou uttrycker att problematiken för den underlägsna staten i asymmetrisk luftkrigsföring är att nyttja de begränsade resurserna på rätt sätt. Författaren menar att kreativitet frodas när öppensinnade, intelligenta, motiverade, självsäkra, hårt arbetande och något impulsiva individer får i uppgift att lösa ett komplext problem. Han beskriver ytterligare att den kreativa miljön ökar när individer med blandade bakgrunder och kompetens arbetar tillsammans. För att skapa ytterligare utrymme för kreativitet bör risktagning uppmuntras samtidigt som de hierarkiska gränserna suddas ut.²³

²⁰ A. H. Pashakhanlou. The Underdog's Model - A Theory of Asymmetric Airpower. *Air & Space Power Journal*. Vol. 35:4. (2021): s.6-8. https://www.airuniversity.af.edu/Portals/10/ASPJ/journals/Volume-35_Issue-4/F-Pashakhanlou.pdf (Hämtat 18/3-2026)

²¹ Ibid. s.6-8

²² Ibid. s.6-8

²³ Ibid. s. 9

Vilja/ engagemang

I UM beskrivs vilja och engagemang som särskilt viktigt i det avskräckande skedet av en konflikt. Pashakhanlou beskriver graden av engagemang som den nivån av hängivenhet som de krigande parterna visar. Författaren förtydligar detta genom att dela upp faktorn i tre delar (1) samhällets och soldaternas moral, (2) hur stor del av landets ekonomi som läggs på konflikten och (3) antalet militära förluster som en part är redo att offra i förhållande till deras befolkning.²⁴

Underrättelse

Modellen definierar underrättelse som information av militär betydelse och är någonting som har funnits i tusentals år både i krig och fred. För att belysa detta citerar författaren en av de mest kända filosoferna Sun Tzu med citatet: *"if you know the enemy and know yourself, you need not fear a hundred battles... If you know neither yourself nor the enemy, you are a fool and will meet defeat in every battle."*²⁵ Med hjälp av citatet drar Pashakhanlou slutsatsen att underrättelseförnekande och underrättelseinhämtning är båda lika viktiga. Författaren trycker på att det är viktigt för den underlägsna staten att nyttja alla möjliga medel för att öka informationsinhämtningen om motståndarens styrkor, svagheter, förmåga och position. Inhämtningen kan ske bland annat genom signalspaning, bildtagning, människor och mätning av signatur. Samtidigt som inhämtning av motståndaren sker är det också viktigt för den underlägsna staten att motverka motståndarens inhämtning. Detta kan göras bland annat genom vilseledning och kamouflage.²⁶

Spridning och kraftsamling

Pashakhanlou belyser att det i tidigare forskning ofta pratas om *kraftsamling*, där vikten av *spridning* ofta glöms bort. Till skillnad från tidigare där kraftsamling har varit viktigast, menar författaren istället att spridning är modellens huvudsakliga modusoperandi. Eftersom den underlägsna staten ofta är färre till antalet så har man inte råd med stora förluster. För att minska motståndarens möjligheter att påverka den egnas förmåga är spridning viktigt. När kraftsamling krävs menar Pashakhanlou att det ska ske snabbt och under kort tid för att därefter spridas igen. För att understryka argumentet ges bland annat det svenska tillvägagångssättet under Kalla Kriget som exempel. Det svenska flygvapnet nyttjade då motorvägar och andra raksträckor runt om i landet som landningsbanor för att sprida sina förmågor när planen är som mest sårbara.²⁷

4.2 Operational Logistics

Denna teori är skapad av Moshe Kress och den berör de relevanta faktorerna som krävs för att en operation skall kunna bibehålla kapacitet. Denna teori är omfattande och alla delar är inte relevanta, därför kommer endast vissa delar ur teorin prioriteras och operationaliseras. Teoriavsnittet som kommer hanteras i denna studie är taget ur kapitlet *The Principles of OpLog*. Moshe Kress²⁸ väljer att dela in den operativa logistiken i två delar, den först delen

²⁴ A. H. Pashakhanlou. *The Underdog's Model - A Theory of Asymmetric Airpower*. s.13-14

²⁵ Ibid. s.14-15

²⁶ Ibid. s.14-15

²⁷ Ibid. s.16-17

²⁸ M. Kress. *Operational Logistics. The Art and Science of Sustaining Military Operations*. Uppl. 2. (Springer International Publishing AG 2016), s. 51.

kallar han *kognitiva principer* och den andra för *strukturella och operativa principer*. De kognitiva principerna i logistik beskrivs som hur de operativa aspekterna uppfattas. Enligt Kress handlar det om immateriella egenskaper som återspeglar relationerna mellan logistik och operationer. Dessa egenskaper bryter han ned till *synkronisering, framsynthet och improvisation*.

Till skillnad från de kognitiva principerna beskriver de strukturella och operativa principerna designen och genomförandet av logistik i den operativa miljön. Dessa delar kommer vara det som nyttjas i analysen av denna studie. Kress²⁹ menar på att egenskaperna kan ses som kriterier för hur logistiska scheman ska planeras. Till skillnad från de kognitiva principerna menar Kress att de strukturella och operativa principerna är mer konkreta och kan utvärderas systematiskt innan planen nyttjas på slagfältet. Principerna kan därför användas för att mäta kvaliteten av logistiken i en viss operation. Kress sammanfattar dessa strukturella och operativa principer till flexibilitet, (*flexibility*), uppnårberhet (*attainability*), kontinuitet (*continuity*), tempo (*tempo*), enkelhet (*simplicity*), överlevnadsförmåga (*survivability*) och effektivitet (*efficiency*). Nedan följer en kort beskrivning på de faktorerna som nyttjas i studien.

Flexibilitet

Flexibilitet inom den operativa logistiken beskrivs enligt Kress som förmågan för det logistiska förbandet att anpassa sig till och svara på de hastiga förändringarna i operationsmiljön. Flexibel logistik inom den operativa miljön möjliggör snabb tilldelning av resurser och kan snabbt ändra flödet av förnödenheter i takt med det nya kravet som ställs. Kress menar på att det är viktigt att ha en flexibel grundplan för att kunna hantera krigets friktioner och oförutsägbara händelser. Han anser att det finns två typer av logistisk flexibilitet; teknisk och operativ flexibilitet. Den tekniska flexibiliteten kopplas oftast till metoderna och nyttjandet av det logistiska systemet. Enligt Kress förstärks den tekniska flexibiliteten när de logistiska tillgångarna är mer varierande och operationerna är mer allmänna och mindre uppdragsspecifika. Han exemplifierar detta med att ett transportmedel som kan transportera ammunition, mat, personal och bränsle är mer mångsidigt och därmed mer flexibelt än ett specialutrustat fordon som bara kan bära en typ av last.³⁰

Den operativa flexibiliteten är inbäddad i logistikens uppbyggnad och arbetssätt. En logistisk lösning kan betraktas som operationellt flexibel om nätverket effektivt och under kort tid kan omgruppera flöden från en försörjningslinje till en annan. Denna flexibilitet är en avgörande egenskap för operativ logistik och gör det möjligt att anpassa sig och improvisera när situationen kräver det.³¹

Kontinuitet

Kontinuiteten inom logistiken definieras enligt Kress som stabiliteten i flödet mellan de logistiska noderna i bakre läge och de stridande enheterna vid fronten. Stabiliteten i flödet upprätthålls så länge det inte förekommer blockeringar i linjen av kommunikation eller försörjningslinjerna. Blockering kan uppstå om det är hög belastning på försörjningslinjer med låg kapacitet, till följd av dålig planering eller felaktigt vägval. Brister i ledning eller

²⁹ Kress. *Operational Logistics. The Art and Science of Sustaining Military Operations*, s. 54

³⁰ Ibid. s. 54-55

³¹ Ibid s. 54-55

ledningssystemen kan också leda till okontrollerat flöde i nätverket, vilket kan skapa kaotiska effekter och i sin tur orsaka blockeringar. Blockeringar kan också bero på försörjningslinjernas längd och hur utsatta de är för fientlig påverkan.³²

Enkelhet

Enkelhet är nästan alltid en efterfrågad egenskap. Kress menar på att principen enkelhet är viktigt när stora komplexa system skall nyttjas såsom operativ logistik. I krigets miljö med friktioner som buller, missförstånd, osäkerhet, utmattning och rädsla – överlever endast de enkla planerna. Kress menar på att när en stridandes enhets logistik är relativt stor, utökas chefens kontrollområde. En chef som under strid behöver dela sin uppmärksamhet mellan striden och logistiken kan lätt bli överbelastad. Kress menar därför att ju mindre den operativa logistikens system är i kontakt med det taktiska stridsenheterna, desto enklare är miljön att hantera för de taktiska logistikenheterna.³³

Överlevnadsförmåga

Moshe Kress beskriver att de tidigare nämnda principerna kan gälla för alla typer av logistiksystem, och inte specifikt militär logistik. Den egenskap som Kress tycker tydligt skiljer den militära logistiken från den civila är överlevnadsförmågan. Operativ logistik implementeras oftast i en fientlig miljö där logistikenheterna är sårbara för fiendens fientliga handlingar. Kress anser att hoten har blivit mer betydande med införandet av långdistans- och precisionsvapen. En betydande ansträngning mot fientliga handlingar måste göras för att säkra försörjningslinjerna och de logistiska tillgångarna i operationsområdet. Precis som motståndaren, menar Kress att målet för de egna operativa logistiksystemets är att identifiera och göra motståndarens sårbarheter i logistiken till primärt mål. Kress beskriver att man kan nyttja sig av en metod som han kallar för mot-logistik (*counter-logistics*), där man skär av fiendens logistiska stödkedja och orsakar allvarliga logistiska avbrott.³⁴

4.3 Val av teori

I The Underdog's Model (UM) skriver författaren själv att teorin är skapad för att analysera asymmetrisk krigföring i eller från luften. Kopplat till det empiriska materialet är det en underlägsen stat som blir attackerad från en överlägsen stats luftenheter. Teorin är ursprungligen utvecklad för luftstrid, vilket kan väcka invändningar om dess tillämpbarhet i denna studie. Detta har dock övervägts noga, där man i slutändan kan argumentera för att teorin är passande för fallet. Flygvapnet utgörs inte endast av luftburna enheter, utan inkluderar även basenheter såsom tekniker, logistik och markförsvaret. Detta gör att flera delar av teorin även är applicerbar på överlevnaden av markstridande enheter hos en underlägsen stat. Ett exempel på detta är bland annat hur Arash Pashakhanlou själv nyttjar det svenska Bas 90 systemet, för att exemplifiera vikten av spridning och kraftsamling även för det markstridande delarna.

Modellen har tydliga faktorer som underlättar operationaliseringen och sökandet efter indikatorer i empirin. Tanken med UM är att endast nyttja fyra av sex faktorer, eftersom dessa är relevanta för fallet som studeras. På grund av avgränsningen är faktorerna *attacker mot motståndarens sårbara militära mål* och *självförsörjning & externt stöd* bortvalda.

³² Kress. *Operational Logistics. The Art and Science of Sustaining Military Operations*. s. 56

³³ Ibid. s. 57-58

³⁴ Ibid. s. 58

Vietnamkriget är komplicerat med många parter inblandade och arbetet skulle bli för omfattande och ytligt i förhållande till avgränsningen om dessa faktorer ska analyseras. Detta gäller även för de delar som utesluts från Kress teori.

För att komplettera UM kommer Moshe Kress Operational Logistics teori att nyttjas. Förutom att det är asymmetrisk krigföring som undersöks i denna studie, är det även framgång i logistik som träder fram i empirin. Logistik avhandlas inte på ett tydligt sätt i UM, och Kress teori nyttjas därför för att komplettera denna aspekt. Kress teori består av sju delar varav fyra kommer nyttjas. De delarna som väljs bort är *uppnårbarhet*, *tempo* och *effektivitet*. UM fokuserar på hela den underlägsna statens militära sätt att agera, medan Kress teori hanterar de faktorer som är viktiga för att logistiken ska fungera. I denna studie kommer endast de *strukturella och operativa* principerna från Kress teori att nyttjas eftersom han själv³⁵ skriver att dessa principer kan ses som kriterier för logistiken. Han skriver att de är mer konkreta och användbara än de kognitiva principerna när det kommer till att utvärdera logistikens effektivitet.

4.4 Teorikritik

Det är svårt att hitta specifika diskussioner eller studier som nämner kritik mot The Underdog's Model. Det som kan hanteras är att det finns risk att teorin är ofullständig, alltså att den kan missa avgörande delar av krig som inte ryms i de sex faktorerna som teorin tar upp. Det är delvis därför som denna studie tar med ytterligare en teori för att komplettera med de delar som den kan tänkas missa. Kress teori är fokuserad på själva planeringen av logistiken, snarare än själva genomförandet. Han skriver att principerna är bra att applicera på sin plan innan genomförandet, men de kommer i detta arbete appliceras efter händelsen för att värdera den logistiska effektiviteten. Teorin är inte heller särskilt beskrivande i vad man konkret ska göra för att principerna ska fungera, vilket kan försvåra operationaliseringen. I boken beskrivs varje faktor och varför den är viktig, men det framgår inte konkret vilka åtgärder som bör göras för att lyckas med logistiken.

5. Metod

5.1 Forskningsdesign

Denna studie ämnar undersöka ett fall på djupet, och kommer därför vara en *teorikonsumerande enfallstudie* där *kvalitativ textanalys* nyttjas som metod. Metoden lämpar sig väl till studien, då målet är att förstå hur Nordvietnam lyckades med sin logistik längs Ho Chi Minh-leden, trots tydliga skillnader i styrkeförhållandet. Moshe Kress och Arash Pashakhanlous teorier kommer inte användas för att prövas, utan snarare för att förstå fenomenet och händelseförloppet.³⁶ En kvalitativ metod är lämplig när man vill förstå ett enskilt fall eller händelseförlopp. Nackdelen med kvalitativ metod kan vara att det är svårare att generalisera resultatet av studien.³⁷ Dock är det inte studiens primära mål att kunna generalisera resultatet, utan snarare öka förståelsen för hur man kan lyckas med logistik i asymmetrisk krigföring.³⁸ En fördel med kvalitativ textanalys är att författaren ökar möjligheten att fånga helheten av fallet. Analysen genomförd med hjälp av ett teoretiskt

³⁵ Kress. *Operational Logistics. The Art and Science of Sustaining Military Operations* s.55

³⁶ P. Esaiasson. et al. *Metodpraktikan. Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. 6. uppl. (Nordstedts Juridik AB, 2024). s. 38

³⁷ Ibid. s. 51

³⁸ Ibid. s. 44, 51

grundade analysverktyg,³⁹ där faktorerna från Pashakhanlous och Kress teorier kommer operationaliseras till ett *klassindelade analysredskap*. Detta överensstämmer väl med båda teoriernas indelning av indikatorer eftersom faktorerna inte är i gradskillnad i förhållande till varandra.⁴⁰

Studiens frågeställning syftar till att bidra till förståelse i det teorikonsumerande spåret. Denna design har valts eftersom fallet ska vara i fokus och att teorierna endast ska nyttjas som ett redskap eller ett verktyg för att få ett nytt perspektiv på kriget.⁴¹ Inom ramen för studien nyttjas en enfallsdesign med flera analysenheter.⁴² Denna design passar eftersom fallet representerar en specifik händelse där författaren ges möjlighet att studera fallet från olika perspektiv, vilket kan bidra med förklaring eller förståelse för fallet i sin helhet.⁴³

Reliabilitet och *validitet* har stor betydelse när man ser till studiens resultatsvaliditet, alltså om studiens resultat är godtagbart eller inte. Om arbetet har hög eller låg validitet beror bland annat på om man mäter det som studien är avsedd för att mäta. Validiteten i samhällsvetenskapliga arbeten är ofta ett problem på grund av den ständiga översättningen från teoretisk definition till operationell indikering. Det handlar också om att vi ska försöka undvika systematiska fel i undersökningen.⁴⁴ I denna studie kommer detta problem hanteras genom tydliga beskrivningar av faktorerna från teorierna och hur de nyttjas i studien för att öka spårbarheten. För att stärka resultatsvaliditet kommer beskrivningarna av faktorerna hållas nära den teoriernas grunder.

Reliabilitet handlar om att studien skall kunna genomföras igen, med samma analysverktyg, med liknande resultat som när studien genomfördes första gången. Det handlar således om frånvaron av osystematiska fel.⁴⁵ I detta arbete behandlas problematiken kring reliabilitet genom att tydligt operationalisera de teoretiska faktorerna till ett analysverktyg, för att därefter endast plocka ur de delarna i empirin som motsvarar faktorerna. Analysverktyget ligger till grund för all datainhämtning där samtliga data av intresse förs in i analysverktyget för att därefter kategoriseras och analyseras. Detta arbetssätt nyttjas för att motverka eventuella misstag eller slarvfel som skulle kunna uppstå.

5.2 Operationalisering

Operationaliseringen utgår från teoriernas faktorer som omvandlats till analytiska frågor. Dessa frågor ingår i ett analytiskt ramverk där indikatorer tillhörande varje fråga har utformats i syfte att tydliggöra vad som undersöks i materialet. Ramverket används som ett analysverktyg för att identifiera indikatorer på huruvida Nordvietnam följde principerna eller inte. Ett medvetet val har gjorts att inte operationalisera teorierna i sin helhet, då vissa delar inte anses relevanta för det aktuella fallet. The Underdog's Model består av sex faktorer, varav fyra kommer nyttjas i operationaliseringen och analysen. Operational Logistics består av sju delar varav fyra kommer nyttjas i analysverktyget och analysen. Vissa av faktorerna överlappar mellan teorierna och har därför sammanförts i en gemensam kategori i det teoretiska ramverket. Nedan presenteras en tabell över faktorerna med tillhörande

³⁹ P. Esaiasson. et al. *Metodpraktikan. Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. s.309

⁴⁰ Ibid s.83-86

⁴¹ Ibid. s.38

⁴² A. Johannessen. et al. *Introduktion för samhällsvetenskaplig metod*. Uppl. 2 (Liber AB, 2019). s.196.

⁴³ Ibid. s.197.

⁴⁴ Ibid.s.125

⁴⁵ P. Esaiasson. et al. *Metodpraktikan. Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*, s.125

analysfrågor och indikatorer. För att tydliggöra vilken faktor som tillhör respektive kategori, har dessa färgkodats enligt nedan.

Tabell: Operationalisering av The Underdog's Model och Operational Logistics

Variabler	Analytiska frågor	Indikatorer
Kreativitet	Hur beskrivs Nordvietnams kreativitet?	Okonventionella idéer, smarta materiella lösningar, nyttjande av begränsade resurser, risktagning
Flexibilitet	Hur var Nordvietnam flexibla kopplat till tid och omfallsplanering, samt fanns det en flexibel grundplan? Hur såg möjligheten ut att snabbt kunna skifta flödet från en försörjningslinje till en annan?	Mångsidiga transportmedel Improvisation
Engagemang/ vilja	Vad tydde på att det fanns vilja och engagemang hos den nordvietnamesiska befolkningen och militären? Hur såg hängivenheten ut till antalet militära förluster som båda sida var villiga att ta? Hur såg motståndarens moral ut?	Hängivenhet. Militären och befolkningens moral. Antalet förluster militärt och civilt. Militärens och befolkningens moral.
Underrättelse	På vilka sätt inhämtades underrättelse och hur användes den? På vilket sätt nekades motståndarens underrättelseinhämtning?	Personlig inhämtning, bilder/ dokument, sensorer Kamouflage, vilseledning.
Spridning & kraftsamling / Överlevnads- förmåga	Hur nyttjade sig Nordvietnam av kraftsamling och spridning? Vilka åtgärder vidtog Nordvietnam för att öka sin chans till överlevnad för försörjningslinjerna och de logistiska tillgångarna? Gjordes några försök till mot-logistik, hur såg det ut?	Spridning, kraftsamling Kamouflage, vilseledning Anfall mot motståndarens logistik
Kontinuitet	Hur arbetade Nordvietnam för att bibehålla ett stabilt flöde av logistik? Uppstod blockeringar av försörjningslinjerna och hur hanterades det i så fall?	Omfallsplanering och alternativa vägar. Fysiska blockeringar, alternativa vägar
Enkelhet	Hur nyttjade Nordvietnam förmågan enkelhet i sin planering och sitt genomförande av logistiken längs leden?	Simpel kommunikation, tekniska system och metoder

6. Material & källkritik

De materialet som ska nyttjas för denna studie är sex böcker som oberoende av varandra beskriver händelseförloppet. Samtliga av dessa böcker är andrahandskällor som beskriver händelser där attacker skedde mot Ho Chi Minh-leden från luften eller från marken. I detta avsnitt kommer två av källorna att värderas och hanteras, eftersom de är dessa som i huvudsak nyttjas i analysen. Övriga fyra källor kommer värderas tillsammans, då de är liknande typ av material.

Alla böcker som nyttjas till detta arbete är andrahandskällor där nedskrivna dokument, rapporter, personliga brev, eller intervjuer nyttjats för att återberätta händelseförloppet. När det kommer till att granska materialet efter äkthetsprincipen handlar det i detta fall snarare om äktheten i berättelserna, än om dokumenten skulle vara förfalskade eller inte.⁴⁶ I syfte att undvika att felaktig, påhittad eller förfalskad information skulle analyseras har sex böcker, oberoende av varandra, valts. Om samma information hittas i flera delar av materialet ökar sannolikheten att informationen som står i böckerna är äkta, samt att det bidrar till studiens oberoendehet när information kan bekräftas. Bedömningen av en trovärdig källa eller inte landar också i graden av berättarens oberoende.⁴⁷

När man söker upp författarna till materialen kan deras historia och tidigare erfarenheter ge en bild kring deras oberoendehet och om det finns några tendenser från författarens håll. Det som granskas är om författarna kan tänkas ha utsatts för hot, tvång eller ha vissa förväntningar på sig att skriva på ett visst sätt.⁴⁸ Följande två exempel är de huvudsakliga källorna som nyttjas i analysen, där författarnas koppling till respektive verk beaktas för att bedöma deras oberoende. Det första exemplet är Smedbergs bok *Vietnamkrigen 1880-1980*. I denna bok finns ett kort inlägg som berättar om hans expertis och karriär. Han är reservofficer, svensk militärhistoriker och ledamot av Kungliga Krigsvetenskapsakademien. Av det som framgår verkar det inte som att han har några personliga kopplingar till konflikten, vilket kan bidra till att han anses oberoende i sitt skrivande. Jämförelsevis är Stephen P. Randolph, som skrivit boken *Powerful and brutal weapons*, en amerikansk historiker vid USA:s utrikesdepartement sedan 2012. Detta behöver i sig inte betyda att författaren är beroende, men risken för att han är vinklad i sitt återberättande är högre än för Smedbergs bok. De övriga fyra källorna är också skrivna av amerikanska författare, vilket kan ha bidragit till en viss försköning av de historiska händelserna.

All empiri som används är skriven på engelska eller svenska, vilket innebär en risk för att materialet som analyseras är vinklat från ett västerländskt perspektiv. Böckerna är ofta skrivna utifrån ett synsätt där Nordvietnam framställs som motståndare, snarare än att det ges en neutral skildring av inblandade parter. Detta kan resultera i att framställningen i hög grad speglar ett amerikanskt eller västerländskt perspektiv, samtidigt som viktiga vietnamesiska berättelser och erfarenheter riskerar att utelämnas på grund av språk- och källurval. Samtliga böcker är skrivna ett par år efter krigets slut, vilket å ena sidan kan öka risken för att historierna medvetet eller omedvetet kan ha ändrats eller skrivits ned felaktigt. Å andra sidan

⁴⁶ P. Esaiasson, et al. *Metodpraktikan. Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*, s. 139

⁴⁷ Ibid. s.140

⁴⁸ Ibid. s.140

kan det också bidra till att författarna själva har distans till händelsen och inte skriver egna tankar och känslor.⁴⁹

6.1 Forskningsetik

I denna studie hanteras ingen personlig data, men det som behandlas är en historisk händelse där många har farit illa eller omkommit. Denna studie genomförs därav med stor försiktighet och respekt mot de drabbade. Syftet är att all data som behandlas är händelsebeskrivet material där fakta skall framgå och inte personliga uttryck om vad som är moraliskt eller ideologiskt rätt eller fel. Datainsamlingen sker via skrivna böcker och inte via till exempel intervjuer eller observationer, vilket eliminerar risken för att få negativ etisk effekt på människor.⁵⁰

För att studien ska bli så rättvis som möjligt är det viktigt att resultaten blir en följd av forskningen och inte av forskarens personliga uppfattningar. En författare kommer alltid ha med sig ett unikt perspektiv in i sin studie, men det handlar om att den fortfarande ska bibehålla objektivitet i analysen av fallet. När det gäller kvalitativa studier kan objektivitet bedömas utifrån i vilken utsträckning andra forskare kan bekräfta resultaten genom att genomföra motsvarande undersökningar.⁵¹ För att undvika problematiken i denna studie finns det tydligt beskrivet hur författaren har kommit fram till resultaten, där teorierna ska bidra till en högre grad av objektivitet från författaren. Slutsatsen som kan dras av denna mindre diskussion om forskningsetik är att studien går att genomföra sett från det etiska perspektivet.

7. Analys

Analysen är strukturerad så att varje faktor från operationaliseringen utgör en egen rubrik, där tillhörande frågor ställs och besvaras. Varje stycke består av en ny situation, händelse eller berättelse som bedöms kunna indikera eller ge stöd för de som analysfrågan avser att undersöka.

7.1 Kreativitet

Hur beskrivs Nordvietnams kreativitet?

I början av tidsperioden 1968–1972 nyttjade Nordvietnam fredat område på Kambodjas och Laos sida av gränsen, för att undvika amerikanerna som begränsades av sina insatsregler.⁵² En del av deras taktik innebar också att hålla sig nära amerikanerna för att undvika att de sköt artillerield eller flyganfall mot deras position. Om det fanns amerikaner i området sköts inte amerikansk understödseld för att minska risken för vådabekämpning.⁵³

Ett ytterligare tecken på nordvietnamesernas kreativitet var deras förmåga till att vilseleda motståndaren med enkla lösningar. De byggde falska fordon, lastområden och eldställningar som de placerade ut längs de gamla stråken i syfte att skapa förvirring hos motståndaren. Detta gjorde att amerikanernas flyganfall var tvungna att sprida sig och effekten blev inte lik stor, vilket ledde till att stråket kunde hållas öppet både på natten och dagen.⁵⁴ Deras förmåga

⁴⁹ P. Esaiasson. et al. *Metodpraktikan. Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. s.140

⁵⁰ A. Johannessen. et al. *Introduktion för samhällsvetenskaplig metod*. s.74

⁵¹ A. Johannessen. et al. *Introduktion för samhällsvetenskaplig metod*. s.223

⁵² M. Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. (Historiska Media, 2008), s. 196.

⁵³ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s.223

⁵⁴ S. P. Randolph. *Powerful and brutal weapons*. (Harvard University Press, 2007), s.42

till att lura motståndaren hade finslipats under decennier med strider mot stater med överlägsna och avancerade system.⁵⁵

Under kriget tog det nordvietnamesiska folket och militären stora förluster. År 1970 påbörjades försök till att utvidga sina styrkor och nyttjandet av stark och aggressiv propaganda blev vanligare. Propagandan användes mot den laotiska befolkningen och omvärlden för att få de att diplomatiskt stötta de nordvietnamesiska styrkorna, eller själva delta i striden för den nordvietnamesiska sidan.⁵⁶

Ett annat exempel på kreativitet är det omfattande nyttjandet av försåtmineringar och handgjorda fällor, som var en stor del av nordvietnamesernas krigföring. Detta var en metod som lät nordvietnameserna påverka motståndarens stridsvärde, utan att vara i direkt kontakt med den. De något primitiva fällorna var ofta byggda och konstruerade i materiell från de lokala byarna, med allt från ammunition från Sovjet till bambu från skogen.⁵⁷

7.2 Flexibilitet

Hur var Nordvietnam flexibla kopplat till tid och omfallsplanering, samt fanns det en flexibel grundplan?

En tid innan kriget och under kriget byggdes ledens nyckel-infrastruktur som bland annat bestod av lastbilsparkeringar, reparationsplatser, fordonsskydd och matförråd.⁵⁸ Denna infrastruktur var avgörande för Nordvietnams logistiska flexibilitet och möjligheten till omfallsplanering. Utefter empirin är det svårt att avgöra om grundplanen i sig var flexibel eller inte. Det som böckerna beskriver är noggrann rekognosering av vägar, parallella vägar och gömställen, som delvis kan tyda på att det fanns en plan som skulle kunna hantera uppkomna friktioner. NVA (North Vietnamese Army) kunde med hjälp av underrättelsearbete få reda på att det planerades en attack mot staden Tchepone, en viktig knutpunkt för Ho Chi Minh-leden. Redan ett år innan anfallet 1971, nyttjade nordvietnameserna en styrka på 200 man och rekognoserade terrängen för försvar under en månads tid.⁵⁹ Rekognoseringen bidrog till bra terrängkänedom och ökade nordvietnamesernas chanser till att agera flexibelt.⁶⁰

Hur såg möjligheten ut att snabbt kunna skifta flödet från en försörjningslinje till en annan?

Ett exempel på när de genomförde ett skifte av logistiken var när Nordvietnam nyttjade det dåliga vädret till sin fördel och flyttade materiell till de södra delarna av landet, för att därefter invänta tillfälle att påbörja transporter in i Sydvietnam.⁶¹ Under krigets gång var det totalt ungefär 50 000 nordvietnamesiska styrkor som arbetade med Ho Chi Minh-leden, som också kompletterades av civila arbetsstyrkor.⁶² Eftersom vägarna effektivt kunde repareras bidrog detta till styrkornas förmåga att snabbt kunna välja nya vägar och koncentrera flödet till specifika stråk.

⁵⁵ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.46-47

⁵⁶ D.P. Whitaker et. al. *Laos, a country study*. Uppl. 2. (The American University, 1971), s.194

⁵⁷ G. L. Rottman. *Vietnam War Booby Traps*. (Bloomsbury Publishing, 2020), s.4-6

⁵⁸ W. Rosenau. *Special Operations Forces and Elusive Enemy Ground Targets: Lessons from Vietnam and the Persian Gulf War*. (Rand Cooperation, 2001), s.6

⁵⁹ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s. 232

⁶⁰ Ibid s.233.

⁶¹ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.42

⁶² Ibid. s.42

Längs stråket upprättades kontrollpunkter med förmåga till reparation och eget försvar. Leden delades också upp i olika områden där varje kontrollpunkt var ansvarig för det logistiska flödet inom det egna området. Detta bidrog till effektiv omgruppering till alternativa vägar inom det egna området, i händelse av attacker mot leden eller transporterna.⁶³

7.3 Engagemang/ Vilja

Vad tydde på att det fanns vilja och engagemang hos den nordvietnamesiska befolkningen och militären?

I början av 1968 genomförde NVA Tet-offensiven, en attack mot Sydvietnams huvudstad Saigon. Efter offensiven beskriver en NVA officer att de var för svaga för att genomföra större attacker, utan fick nöja sig med mindre nålstick mot fientliga punkter. Han beskriver också att stridsmoralen var låg eftersom stora delar av deras styrkor var utslagna och resultatet blev att de gömde sig i nedgrävda tunnlar hela dagarna.⁶⁴

Ho Chi Minh-leden fick sitt namn efter den nordvietnamesiska ledaren Ho Chi Minh, som var grundaren till den kommunistiska rörelsen i Nordvietnam. Innan Ho Chi Minhs död 1969 skrev han detta citat i sitt testamente *"våra floder och berg och män kommer att finnas här för evigt. Då yankees besegrats skall vi bygga upp vårt land mycket finare än någonsin."*⁶⁵ Detta citat från landets ledare tyder delvis på den starka hängivenheten som fanns hos nationen att driva bort amerikanerna från deras mark. Under operation Commando Hunts början beskrivs det hur amerikansk teknologi och eldkraft ställdes mot de nordvietnamesiska styrkornas organisation och ihärdighet.⁶⁶

Ett exempel på befolkningens vilja och hängivenhet visas i berättelser där bönder nära krigsområdet bidrog med ris och mat till FNL:s (Front National de Libération/ Viet Cong). Denna hjälp från befolkningen visade sig vara avgörande för styrkornas stridsmoral och energi. Det utdragna kriget tog på amerikanernas moral och uthållighet, vilket i sin tur också stärkte Nordvietnams moral.⁶⁷ Att amerikanerna gång på gång misslyckades med att stänga av ledens flöde bidrog till att NVA kunde fortsätta verka i känd terräng, vilket gav dem både fördelar taktiskt, men också stärkte det psykologiska övertaget.⁶⁸

Tidigare nämndes ett exempel på hur NVA nyttjade rekognosering för att göra sin logistik mer flexibel innan den amerikanska attacken av Tchepone. Även detta exempel visar på hängivenheten i de nordvietnamesiska styrkorna. Det beskrivs hur de rekognoserade i svåra förhållanden med regnperiod och svåråtkomlig terräng med varierande topografi. I empirin återfinns berättelser från individer som beskriver att de korsade farliga vattendrag, plågades av insekter och iglar, var blöta varje dag och bar på tunga ryggsäckar. Flera gånger under rekognoseringen hamnade de i sammanstöt med motståndaren och utsattes även för bombanfall där de tog vissa förluster.⁶⁹

⁶³ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.42

⁶⁴ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s.195

⁶⁵ Ibid. s. 211

⁶⁶ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.40

⁶⁷ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s. 223

⁶⁸ J. Anthony James. *Why South Vietnam Fell*. (Lexington Books, 2014), s.116

⁶⁹ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s. 232

Hur såg hängivenheten ut till antalet militära förluster som båda sida var villiga att ta?

Det är svårt att hitta exakta siffror på stupade eftersom de olika sidorna har olika uppfattningar om slaget. Enligt statistiken från 1968 stupade cirka 14 600 amerikaner och 28 000 sydvietnameser, medan det var ungefär 181 000 nordvietnameser (NVA och FNL) som stupade. En siffra som bedömdes var ungefär 50% av deras operativa styrka.⁷⁰ Oavsett siffrornas exakthet visar de ändå på ländernas olika hängivenhet i den militära förlusten man var villig att ta för att uppnå sitt strategiska mål.

Ytterligare exempel på de militära och civila förlusternas påverkan på NVA:s vilja syns under Operation Commando Hunts sjunde del. Även här är statistiken delad mellan nationerna men, den amerikanska underrättelsetjänsten hävdar att de lyckades förstöra 4,727 lastbilar och skada ytterligare 5,882 i Operation Commando Hunt VII (1971–1972). Utav de 30 000 ton av logistik som var tänkt att levereras under denna tidsperiod, påstår amerikanerna att endast 5000 ton (16%) nådde fram. Det ska dock understrykas att statistiken skiljer sig markant på de olika sidorna av konflikten. Den nordvietnamesiska statistiken talar för att de lyckades transportera ungefär 130 000 ton med materiell under hela året 1972. Deras rapporter beskriver också att de endast förlorade cirka 10% av den materielen som tog sig in i leden.⁷¹ Återigen spelar siffrornas exakthet mindre roll, utan vikten ligger i att Nordvietnam var villiga att ta stora förluster och ändå fortsätta transportererna.

Hur såg motståndarens moral ut?

I början av 1968, precis efter Tet-offensiven beskrivs de amerikanska och sydvietnamesiska styrkorna som segerrika. I mars och april samma år genomfördes en stor räd runt huvudstaden Saigon där amerikanerna räknade Nordvietnams utslagna fordon i tusental.⁷²

Ju länge in i konflikten desto lägre blev amerikanernas stridsmoral och vilja. Till en början hade de som mål att vinna vietnamesernas ”*Hearts and minds*”, men efter att sydvietnameserna hade lämnat amerikanerna i striden sjönk tilliten och vissa soldater uttryckte ett hat mot ARVN (Republiken Vietnams Armé).⁷³ Flertalet gånger genomförde amerikanerna icke-humanitära handlingar där de utsatte befolkningen för tortyrliknande förhållanden. Vissa påstår att de gjorde det för att det var svårt att skilja på motståndaren och befolkningen, eftersom gerillan gömde sig bland civila. Andra menar på att de endast följde order. En amerikansk plutonchef beskriver hur de ”lättade på trycket” genom att spränga sönder övergivna byar och avrätta de husdjur som fanns kvar på gårdarna.⁷⁴ Det finns många liknande berättelser som vittnar om dessa handlingar som skapade rädsla, misstänksamhet och hat hos civilbefolkningen.⁷⁵

Ett ytterligare exempel på låg moral hos den enskilde soldaten finner vi i brev som skickats hem till anhöriga. Den 22 september 1960 skriver sergeanten David Glading hem till sin flickvän om sina otäcka vittnesmål om misshandel, dödade och sårade. Han beskriver handlingarna som att de ibland är nödvändiga men att de oftast var onödiga och fruktansvärda. Han skriver också att han behöver intala sig själv om att det är rätt för att klara

⁷⁰ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s.196

⁷¹ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.55-56

⁷² Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s.195

⁷³ Ibid. s.196-197

⁷⁴ Ibid. s.197

⁷⁵ Ibid. s.198

av det. Gladinger var inte ensam om sitt missnöje och frustrationen kring bristen på ära, ledde till motivationsproblem som ofta tog form i våldsamma och tragiska uttryck.⁷⁶

En stor del som påverkade amerikanernas moral var hemmaoppositionens demonstrationer mot kriget och hur de amerikanska presidenterna hanterade konflikten. För första gången någonsin kunde kriget följas från TV-sofforna runt om i världen, vilket gjorde att kriget blev mer ifrågasatt och opinionen i USA växte sig starkare.⁷⁷ En annan del av den sjunkande moralen var att både de amerikanska styrkorna och den amerikanska presidenten Nixon och hans utrikespolitiska rådgivare Kissinger underskattade Nordvietnams förmåga till att försvara sig. Detta exemplifieras tydligt när Kissinger uttrycker sig med ”jag vägrar tro att ett litet struntland som Nordvietnam inte har en bristningsgräns.” Det beskrivs i empirin som att amerikanerna led av övermod och att de överskattade sin egen förmåga.⁷⁸

7.4 Underrättelse

På vilka sätt inhämtades underrättelse och hur användes den?

I den kombinerade amerikanska/ sydvietnamesiska attacken mot Tchepone 1971 nyttjades sydvietnamesiska marktrupper och amerikanska bombflygplan, med sydvietnameserna som ledande i operationen. Dock hade information om det planerade anfallet läckt, då en sydvietnamesisk kapten lämnat över planerna till NVA och deras försvar kunde därför grupperat i förtid.⁷⁹ Liknande förvarningar nådde de nordvietnamesiska styrkorna i andra delar av konflikten. Underrättelseenheterna arbetade hårt för att kartlägga de planerade amerikanska bombföretag, när och var de skulle slå till. Ofta var många delar inblandade i bombkampanjerna, vilket ledde till att mycket av informationen skickades via radio. Denna information gick ofta att avlyssna eller få tag på och när informationen nådde NVA drog de sig ur området i panikliknande förhållanden. När informationen inte hann att nå fram och amerikanerna lyckades med sina attacker var konsekvenserna förödande.⁸⁰

Amerikanernas flyganfall såg många av gångerna likadana ut. Beskrivet i empirin så flög de i cirklar över målet och varje attack tog runt 8 min. Till slut lyckades nordvietnameserna lista ut detta mönster och kunde därför ställa in sina kanoner och i ett gemensamt eldöppnande nedkämpa planen.⁸¹ Vid bombanfallen hade några på den nordvietnamesiska sidan som uppgift att räkna antalet bomber som amerikanerna fällde och därefter även räkna hur många av de som detonerade. Detta gjorde man för att skapa sig en bild av hur mycket oexploderad ammunition som fanns i området och hur farligt det var att genomföra transporter. De lokaliserade därefter fällda bomber och minor för att desarmera dem. När det kom till magnetiska minor nyttjade de megafoner och skrek ut till sina trupper att avlägsna all metallisk utrustning från kroppen och därefter ta sig ut ur området.⁸²

På vilket sätt nekades motståndarens underrättelseinhämtning?

I striden om Tchepone lyckades NVA vilseleda de amerikanska styrkorna att underskatta de nordvietnamesiska numerär och utrustningsnivå, vilket bidrog till att de flög in i området med

⁷⁶ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. 212-213

⁷⁷ Ibid. s.199-200

⁷⁸ Ibid. 206

⁷⁹ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s. 230-231

⁸⁰ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.44

⁸¹ Ibid. s.54

⁸² Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.58

en viss övertro på sig själva.⁸³ I denna del av konflikten hade NVA som taktik att släppa in motståndaren men att inte låta den lämna. De vilseledde amerikanerna in i området genom att endast nyttja luftvärnsskulsprutorna, för att få dem att tro att området var säkert att flyga in i. När amerikanerna, fyra dagar senare, började flyga in underhåll i området öppnade de nordvietnamesiska luftvärnssystemet eld med full kraft för att slå ut transporterna.⁸⁴

På grund av stor rädsla för de amerikanska flyganfallen uppgraderade nordvietnameserna sex nord-syd gående vägar, med hemliga stråk dolda i djungeln med kamouflage-nät och spaljéer. Dessa kamouflerade vägarna sträckte sig ungefär 1000 km av ledens längd. Som nämnt tidigare byggde NVA falska fordon, lastområden och eldställningar som de placerade ut längs de gamla stråken i syfte att vilseleda motståndaren. Detta gav effekten av spridning för motståndaren och att stråken kunde hållas öppna.⁸⁵ Att leden gick genom djungeln bidrog också till att vägarna kamouflerades och var svårare att upptäcka från luften.

7.5 Spridning & kraftsamling / Överlevnadsförmåga

Hur nyttjade sig Nordvietnam av kraftsamling och spridning?

Det finns knapphändig information som tydligt beskriver när och hur NVA nyttjade kraftsamling. Det som kan ses som ett exempel på kraftsamling är när de fått information om den planerade markoffensiven vid Tchapone och därefter grupperade sitt försvar. *Spridning* nyttjades i samband med transporterna längs leden. Vid varje kontrollpunkt längs leden steg alla ut ur fordonen, utom föraren och befälen, och fortsatte till fots. Syftet var att sprida truppen och minska risken för stora förluster i händelse av amerikanskt luftanfall.⁸⁶

Vilka åtgärder vidtog Nordvietnam för att öka sin chans till överlevnad för försörjningslinjerna och de logistiska tillgångarna?

Som beskrivet under punkten *Underrättelse* arbetade NVA aktivt med kamouflage och vilseledning för att lura motståndaren och öka sina chanser till överlevnad. Detta bidrog till att amerikanerna fick problem att lokalisera och förstöra de rörliga transporterna. Deras sätt att hantera det var att släppa så mycket bomber som möjligt i hopp om att något skulle träffas.⁸⁷ Metoder som att rekognosera alternativa vägar, skapa knytpunkter längs leden, kamouflera, skapa fällor och nyttja civilbefolkning för rekonstruktion av leden visar på viljan och förmågan till överlevnad.

I november 1971 släppte amerikanerna mer än 31 000 bomber på den laotiska sidan av stråket. Nordvietnameserna gjorde allt de kunde för att fortsätta hålla stråket öppet och nyttjade därför sitt luftvärn och stridsflygplan. Den materiella effekten av deras försök att stå emot amerikanernas bombflygplan var väldigt liten, men de fick psykologisk effekt på de amerikanska piloterna när de visade att de hade något att sätta emot.⁸⁸ Det beskrivs mer som ett försök till förnekande och kränkande än direkt effekt på flygföretagen.⁸⁹

⁸³ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s.231

⁸⁴ Ibid. s. 233

⁸⁵ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.42

⁸⁶ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.43

⁸⁷ Ibid. s.44-45

⁸⁸ Ibid. s.47

⁸⁹ Ibid. s.55

Våren 1969 inledde amerikanerna en attack mot A Chau-dalen, som var en del av försörjningslinjerna som anslöt till huvudleden för Ho Chi Minh-leden. Den svåråtkomliga dalen låg i nordvästra Sydvietnam och omgavs med djungeltäckta höjder. Med hjälp av helikoptrar luftlandsatte amerikanerna sina styrkor för att stridsspana, med syftet att driva bort nordvietnameserna från bergen och dalen. Amerikanerna utsattes för beskjutning och tvingades tillbaka, ovetandes om att nordvietnameserna försvarade bergen i välbyggda och maskerade bunkrar, försvarsställningar och skyttegravar. Trots understödjande artillerield och flyganfall försvårades situationen för amerikanerna efter att ett kraftigt regnoväder bröt ut. Några dagar senare intogs höjden av amerikanerna och nordvietnameserna drog sig tillbaka till den Laotiska sidan av gränsen. Då hade bergen träffats av 500 ton bomber och 70 ton napalm. Kort därefter lämnade amerikanerna berget och det återtog av Nordvietnam.⁹⁰

Gjordes några försök till mot-logistik (Counter-logistics), hur såg det ut?

Striden av Tchepone är återkommande även i denna del av analysen. Det motanfallet som Nordvietnam gjorde mot de vilseledda amerikanska helikoptrarna är ett exempel på hur de lurade in motståndaren i området för att därefter slå mot deras logistik och underhåll.⁹¹

7.6 Kontinuitet

Hur arbetade Nordvietnam för att bibehålla ett stabilt flöde av logistik?

I empirin beskrivs det som att Nordvietnams seger i hela Vietnamkriget avgjordes på deras förmåga att upprätthålla trafikflödet oavsett väder, terräng och sjukdom. Flödet av logistik skulle även fortgå trots de våldsamma, ihållande bombkampanjer som amerikansk teknologi och vapen kunde generera.⁹² För att bibehålla kontinuiteten i flödet byggdes vägarna ut och nya parallella vägar lades till för fordon, samt förbi passager och alternativa vägar. Detta möjliggjorde alternativa rutter i händelse av attacker eller blockeringar. Under krigets gång utvecklades leden så pass mycket att de också hade fungerande oljerör och vattenledningar. År 1971 var leden nästan helt omöjlig att stoppa eller blockera.⁹³

I empirin beskrivs nordvietnamesernas logistik som ”myr taktik” där man anser att den goda organisationen och strukturen längs stråket bidrog till kontinuiteten i logistiken. Samtidigt som man som nation var villig att ta stora förluster och använde väldigt mycket manskap för att lyckas strategiskt.⁹⁴ Konstruktionen av leden var i sig storslaget. Den byggdes till priset av enorma uppoffringar av människoliv, men anses vara en seger. Leden byggdes genom några av de mest ogästvänliga territorierna i världen, med svårt klimat, insekter, ormar och sjukdomsrisker. Denna logistiska triumf skulle kosta många amerikaner livet och sydvietnameserna deras frihet. NVA infiltrerade Sydvietnam i relativt små grupper, men om alla hade kommit in samtidigt, skulle det ha sett ut som en invasion i Korea-stil. Istället tog de sig in i området med ett långsamt men ihållande flöde via ledens många vägar, vilket gjorde att de långsamt kunde omringa motståndaren.⁹⁵

⁹⁰ Smedberg. *Vietnamkrigen 1880-1980*. s.209-211

⁹¹ Ibid. s.233

⁹² Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.40

⁹³ Randolph. *Powerful and brutal weapons* s.41

⁹⁴ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.57

⁹⁵ J. Anthony James. *Why South Vietnam Fell*. s.115

Uppstod blockeringar av försörjningslinjerna och hur hanterades det i så fall?

För att motverka blockering eller stopp av flödet nyttjade nordvietnameserna olika logistiska platser som tidigare i analysen benämndes som kontrollpunkter. Varje sådan plats var ansvarig för kontinuiteten i flödet av trupper och materiell längs det utdelade området. Kontrollpunkterna hade egna ingenjörer, mekaniker, kommunikation, luftvärnsförmåga och infanterienheter. Förutom att flödets kontinuitet hölls, ökade också förbandens förmåga till flexibilitet. Detta eftersom vid varje attack mot stråket och transporterna kunde man snabbt omgruppera till en alternativ väg inom det egna området. När transporterna väl var igång rörde de sig från station till station för att lastas av, gömmas, och lastas upp igen för vidare transport.⁹⁶

7.7 Enkelhet

Hur nyttjade Nordvietnam förmågan enkelhet i sin planering och sitt genomförande av logistiken längs stråket?

I den komplexa miljön nyttjades till stor del enkla system och metoder. Exempel på detta är bland annat nyttjandet av megafoner för kommunikation till sina trupper när minor eller oexploderad ammunition fann i området.⁹⁷ Ett ytterligare tecken på nordvietnamesernas nyttjande av enkla metoder, var deras förmåga att lura och vilseleda motståndaren med få resurser. Som nämnt i både *Underrättelse* och *Kreativitet* så byggde Nordvietnameserna falska fordon, lastområden och eldställningar.⁹⁸ Detta visar på nordvietnamesernas förmåga att nyttja enkla medel för att spara på egna resurser och öka chanser till *överlevnad* och verka *flexibelt*.

Ett annat exempel på deras förmåga till att nyttja enkla koncept är upprättandet av hemmagjorda fällor och mineringar. I vissa fall nyttjades endast vässade bambupinnar som man stack ned i marken som motståndaren skadade sig på. Bambun som material var väldigt användbart då det var robust och tåligt, samtidigt som det kunde vässas lika tunt som nålar. En välkänd metod för nyttjandet av bambu var så kallade *punji stakes pits*. Som det hörs på namnet var det en grop grävd i marken där man satte vässade bambupinnar i botten och längs sidorna. Gropen kamuflerades därefter noggrant så att den skulle vara svår att upptäcka för fotgängare. När någon trampade ned i fällan trängde de vassa bambupinnarna igenom kängorna och in i foten, vilket orsakade stora skador och lidande.⁹⁹

⁹⁶ Randolph. *Powerful and brutal weapons*. s.42

⁹⁷ Ibid. s.58

⁹⁸ Ibid. s.42

⁹⁹ G. L. Rottman. *Vietnam War Booby Traps*. s.7

8 Slutsatser

Frågan som denna studie avser att besvara är ” Hur kan Kress och Pashakhanlous teori hjälpa oss att förstå hur Nordvietnam lyckades upprätthålla sina försörjningslinjer längs Ho Chi Minh-leden under Vietnamkriget?” Syftet är att lyfta fram konflikten ur ett nordvietnamesiskt perspektiv och med hjälp av det teoretiska ramverket skapat från Pashakhanlous och Kress teorier har följande slutsatser dragits: Nordvietnameserna var *kreativa* bland annat genom att lura in motståndaren i sitt lufttrum, för att därefter bekämpa dem. Andra tydliga exempel på kreativitet var nyttjandet av hemmagjorda fällor, minor och fallgropar. Dessa metoder återspeglar också förmågan till *enkelhet*, då de med få resurser lyckades vilseleda motståndaren. Det utstickande beviset för kreativitet är hur de nyttjade falska fordon och uppställningsplatser för att tvinga motståndaren att sprida sina resurser. Denna metod speglar också nordvietnamesernas försök till att neka motståndarens *underrättelseinhämtning* och beskriver vidtagna åtgärder för att öka chanserna till *överlevnad*.

Nordvietnameserna var *flexibla* kopplat till de möjliga alternativa vägarna de skapade genom rekognoseringar. Alternativen bidrog till förbandens förmåga till flexibilitet och bibehålla *kontinuiteten* i logistiken. Det som också bidrog till förbandens flexibilitet och kontinuitet var nyttjandet av civila för återställandet av förstörda vägar och broar, vilket även speglar befolkningens hängivenhet och *vilja*. En metod som bidrog till kontinuiteten i logistiken var hur nordvietnameserna delade in leden i olika områden med kontrollpunkter, där varje punkt var ansvarig för flödet inom det egna området. Transporterna rörde sig från punkt till punkt för att lastas av, gömmas, och lastas upp igen för vidare transport. Vid varje kontrollpunkt klev truppen ur fordonen och *spred* sig längs vägarna för att minska antalet förluster vid en attack. Det är svårt att dra några slutsatser kring både nyttjandet av mångsidiga fordon och *kraftsamling* eftersom det inte tydligt återberättas i materialet.

Typen av underrättelseinhämtning som återfinns är i form av läckage från den amerikanska/sydvietnamesiska sidan. Informationen avslöjade planer om anfall mot Ho Chi Minh-leden, vilket bidrog till att NVA kunde gruppera sitt försvar. *Underrättelseinhämtning* skedde också via radioavlyssning och kartläggningar av tidigare luftangrepp, vilket bidrog till att de kunde räkna ut var och när nästa luftanfall skulle ske. När *underrättelsen* om planerade amerikanska luftanfall nådde fram, var de snabba att fly undan stråken och välja andra rutter.

Nordvietnameserna var underlägsna kopplat till teknologi, men fortsatte trots detta att skjuta mot helikoptrar och flygplan. Det gav inte någon direkt effekt på flygplanen, men påverkade piloterna psykologiskt. Denna metod visar delvis på ihärdighet men också på att de nyttjade alla förmågor för att öka chanserna till överlevnad.

Slutsatserna som kan dras kring *engagemang/vilja* är att till en början av tidsperioden 1968-1972 var nordvietnameserna som hade låg stridsmoral, medan amerikanerna hade hög moral. Med tiden ändrades förhållandena och nordvietnamesernas självförtroende och stridsmoral ökade, medan amerikanernas mod och kämparglöd minskade. Nordvietnams moral kan bland annat återspeglas genom ledaren Ho Chi Minhs ord om hur de åter skulle segra. Viljan återfinns också i berättelser där befolkningen stöttade trupperna med mat och återbyggandet av sönderbombade vägar. Befolkningen och militären tog tillsammans väldigt mycket förluster, men fortsatte trots detta. Lika tydligt beskrivs hur amerikanernas moral sjönk med tidens gång. Berättelserna som vittnar om amerikanernas icke-humanitära handlingar var någonting som påverkade deras mentala hälsa och stridsmoral. Samtidigt rapporterade journalister om kriget och första gången någonsin kunde världen följa kriget på

tv. Detta ledde till en stark hemmaopinion med negativ inställning till kriget och tillsammans med taktiska misslyckanden bidrog det till fallet av den amerikanska stridsmoralen.

Sammanfattningsvis visar analysen att Pashakhanlou och Kress teorier bidrar till en djupare förståelse för hur Nordvietnam agerade för att öka sina chanser till logistisk *överlevnad*. Det teoretiska ramverket gav oss möjligheten att se på kriget från ett nytt perspektiv. *Enkla* men *kreativa* lösningar, i form av förfalskade fordon och fällor, skapade förutsättningarna att försvåra motståndarens *underrättelseinhämtning*. Nordvietnams egna underrättelseinhämtning via dokument, radioavlyssning och rekognosering bidrog till att kunna agera *flexibelt*. De alternativa vägarna med kamouflerade gömställe bidrog till möjligheten att *sprida* sig vid luftanfall, samtidigt som de också främjar *kontinuitet* i det logistiska flödet. Nordvietnams *vilja* och *engagemang* visar sig bland annat i antalet militära och civila förluster som landet var villigt att ta för det strategiska målet. Det visar sig också genom befolkningens inblandning av reparation av vägar, samt genom den ihärdighet som de militära styrkorna visade i striderna.

9 Diskussion

Till skillnad från stor del av den tidigare forskningen kring Vietnamkriget, som främst fokuserat på varför USA förlorade, har denna studie riktat fokus mot vad den underlägsna staten gör för att möjliggöra framgång. Studien har bidragit till forskningen om asymmetrisk krigföring genom att belysa hur logistiskt uthållighet kan skapas trots en militärt överlägsen motståndare. Genom att tillämpa teorierna av Moshe Kress och Arash Pashakhanlou bidrar studien till en djupare förståelse för hur logistiska system kan upprätthållas under extrema påverkningar. Den största delen i studiens design som skulle kunna påverka studiens resultat är de utvalda teorierna och de utvalda delarna. Faktorerna är valda för att de anses vara mest relevanta, där valet av teorier påverkar resultatet eftersom det är de som sätter grunden för vilka delar av empirin som ska analyseras.

Anledningen till avgränsningen för uppsatsen berodde till stor del på det empiriska materialet. Till en början var tanken att endast analysera resultatet från bombkampanjen Operation Commando Hunt, men då upptäcktes att det empiriska materialet specifikt runt den operationen var begränsat. Därför avgränsades istället analysen till tidsperioden 1968-1972. Å ena sidan kan avgränsningen ha påverkat resultat i vilka delar som kunde analyseras, å andra sidan var den mest händelserika tiden för Ho Chi Minh-leden just under de åren. Det finns relativt mycket skrivet om Vietnamkriget i sin helhet, men det var till del en utmaning att hitta material som beskrev nordvietnamesernas agerande gällande Ho Chi Minh-leden. Materialet är skrivet från ett västerländskt perspektiv, vilket troligen har påverkat resultatet. Det hade varit intressant att studera empiri skrivet på vietnamesiska för att se om det finns något som missas eller beskrivs annorlunda.

Den valda metoden för uppsatsen påverkar resultatet och slutsatserna dragna från analysen kanske hade sett annorlunda ut om en annan metod hade valts. Eftersom denna uppsats är en enfallstudie med kvalitativ textanalys påverkar det graden av generaliserings av resultatet. Studien syftar till att bidra till förståelse och metoden innebär att mycket av tolkningen är upp till författaren. Hade uppsatsen haft en mer förklarande ansats med syfte att undersöka kausalsamband, hade kanske resultatet varit mer generaliserbart.

Å ena sidan kan resultatet för en officer i en liten stat som Sverige vara både relevant och intressant, å andra sidan är vi nu med i försvarsalliansen NATO, som påverkar vår status i världsordningen. Det som är relevant med resultatet är den fördjupade förståelsen kring hur en underlägsen stat kan agera för att upprätthålla logistiken och organisationen mot en stark yttre påverkan. Med det osäkra omvärldsläget vi har idag, så är förståelse för dessa fenomen sällan onödiga eller bortkastade. I många delar av konflikter och krig är logistiken och försörjningskedjor avgörande både för befolkningen och för den militära effekten.

10 Vidare forskning

Det vore intressant att applicera samma teoretiska ramverk på andra historiska fall som till exempel Finska Vinterkriget (1939-1940) och Afghansk-Sovjetiska kriget (1979-1989). Förslaget på design för den vidare forskningen är att tillämpa samma som för denna studie, vilket innebär en teorikonsumerande enfallstudie med kvalitativ textanalys som metod. Den vidare forskningen hade kunnat bidra till större generaliserbarhet för resultaten, vilket kan skapa lärdomar för framtida krigföring. Någonting som hade kunnat bidra till nya perspektiv är att analysera material på vietnamesiska, för att få den andra sidans berättelser. Det hade också varit intressant att endast använda Moshe Kress teori och genomföra en teoriprovande studie på fall där asymmetrisk krigföring är centralt, återigen från den underlägsna statens perspektiv. Detta för att se om hans teori är applicerbar på fler fall som rör logistik, men i ett asymmetriskt förhållande.

11 Källförteckning

Arreguin-Toft. I. How the weak win wars: A theory of asymmetric conflict. *International security*. Vol. 26:1 (2001). s.105. <https://direct.mit.edu/isec/article-abstract/26/1/93/11698/How-the-Weak-Win-Wars-A-Theory-of-Asymmetric?redirectedFrom=PDF> (Hämtat 17/3-2026)

Anthony James. J. *Why South Vietnam Fell*. (Lexington Books, 2014), s.116

Esaiasson. P. et al. *Metodpraktikan. Konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. 6. uppl. (Nordstedts Juridik AB, 2024). s. 38

Gruenwald. H. Military Logistics Efforts during the Vietnam War Supply Chain Management on Both Sides. *Journal of Social and Development Sciences* (ISSN 2221-1152) Vol. 6, No. 2, (Juni 2015): <file:///C:/Users/johan/Downloads/843-Article%20Text-843-1-10-20160308.pdf> (Hämtat 16/3-2026)

Guilmartin. J.F. Jr. Bombing the Ho Chi Minh Trail: A Preliminary Analysis of the Effects of Air Interdiction. *Air Power History*. Vol. 38: 4 (1991): s.13-14. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/pdf/26272183> (Hämtat 16/3-2026)

Hai Bui. T. *Vietnamkriget påverkar fortfarande regionen*. Stockholms Universitet. (Senast uppdaterad 7/5-2025) <https://www.su.se/nyheter/nyhetsartiklar/2025-05-07-vietnamkriget-paverkar-fortfarande-regionen> (Hämtat 24/3-2026)

Head. W.P. Dirty Little Secret in the Land of a Million Elephants. *Air Power History*. Vol. 64:4 (2017): s.9. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/pdf/26272183> (Hämtat 17/3-2026)

Head, W.P. Playing hide-and-seek with the "trail": Operation Commando Hunt, 1968-1972. *Journal of Third World Studies; Americus* Vol. 19, Iss. 1, (Spring 2002): <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/45194012?seq=1> (Hämtat 16/3-2026)

Johannessen. A. et al. *Introduktion för samhällsvetenskaplig metod*. Uppl. 2 (Liber AB, 2019). s.196.

Kress. M. *Operational Logistics. The Art and Science of Sustaining Military Operations*. Uppl. 2. (Springer International Publishing AG 2016), s. 51.

Mack. A. Why big nations lose small wars: The politics of asymmetric conflicts. *The Johns Hopkins University press*. 27:2 (1975): s.177. <https://www-jstor-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/stable/pdf/2009880> (Hämtat 17/3-2026)

Pashakhanlou. A. H. The Underdog's Model - A Theory of Asymmetric Airpower. *Air & Space Power Journal*. Vol. 35:4. (2021): s.6-8. https://www.airuniversity.af.edu/Portals/10/ASPJ/journals/Volume-35_Issue-4/F-Pashakhanlou.pdf (Hämtat 18/3-2026)

Randolph. S.P. *Powerful and brutal weapons*. (Harvard University Press, 2007), s.42

Kd Johanna Björklund

Rosenau. W. *Special Operations Forces and Elusive Enemy Ground Targets: Lessons from Vietnam and the Persian Gulf War*. (Rand Cooperation, 2001), s.6

Rottman. G.L. *Vietnam War Booby Traps*. (Bloomsbury Publishing, 2020), s.4-6

Smedberg. M. *Vietnamkrigen 1880-1980*. (Historiska Media, 2008), s. 196.

Torgler. B. Why do people go to war? *Defence and Peace Economics*. 14:4. (2003): s.261-280.
<https://www-tandfonline-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/doi/pdf/10.1080/10242690302929?needAccess=true>
(Hämtad 2026-02-27)

Tuunainen, Pasi. *Finnish military effectiveness in the winter war*. (Department of Geographical and historical studies, University of eastern Finland, 1988).

Whitaker. D.P. et. al. *Laos, a country study*. Uppl. 2. (The American University, 1971), s.194